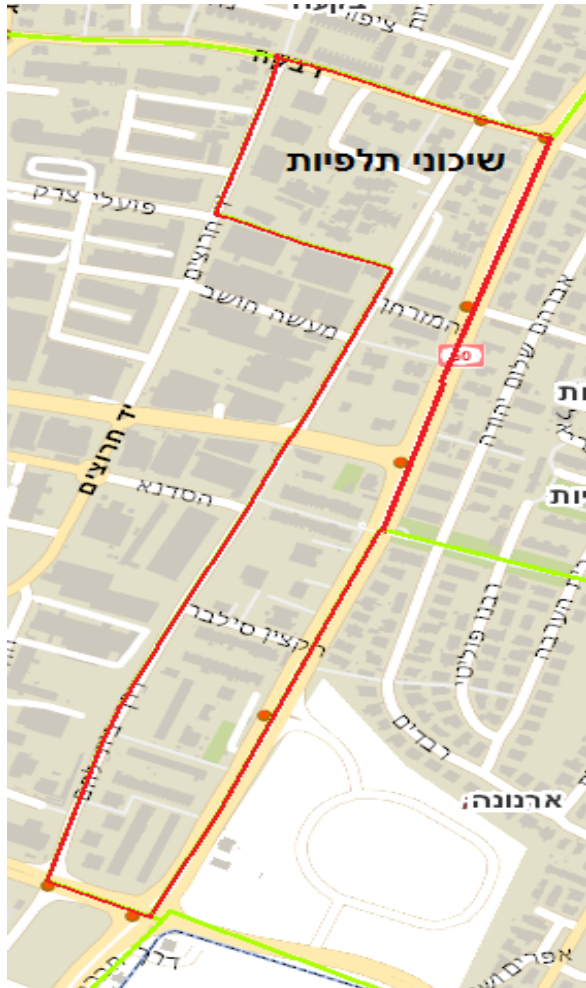


שכונת שיכוני תלפיות



רקע כללי. שכונת שיכוני תלפיות נמצאת בדרום העיר וממוקמת בין הרחובות דרך חברון ודרך בית לחם. היא גובלת עם בקעה וקיבוץ רמת רחל בתחומה הצפוני, עם שכונת ארנונה תלפיות בתחומה המזרחי ובאיזור תעשיית תלפיות ממערבה לה.

היסטוריה. בשנותה-50 הוקמה מעברת תלפיות ששימשה את העולים החדשים, בעיקר מצפון אפריקה. במעברה גרו כ-8000 איש בצפיפות ובתנאים לא פשוטים. במהלך השנים הוקמו שיכונים שהחליפו את המעברה, והם מהווים כיום את השכונה.

דיוור. השכונה מורכבת מ-13 "בנייני רכבת" (בלוקים), בגובה ארבע קומות ולהם שש עד שמונה כניסות. חלקם שופצו והורחבו בסיוע פרויקט שיקום שכונות. בנוסף קיימים בשכונה מספר בניינים בעלי כניסה אחת.

נתונים דמוגרפיים

בשכונת שיכוני תלפיות חיים כיום 3,737 תושבים מההווים פחות מאחוז מתושבי ירושלים כולה ומהווים כ 14% מכלל תושבי המרחב של המנהל הקהילתי בקע רבתי. האוכלוסייה מורכבת ממחצית (54.64%) ישראלים ותיקים ומחצית עולים מאתיופיה (11.9%), ברה"מ לשעבר (10.49%) וארצות האסלאם ואפריקה (8.75%). בשנים האחרונות עולים רבים ממערב אירופה הגיעו לשכונה, אך נכון ל-2013 הם מהווים רק 3% מתושבי השכונה.

התפלגות אוכלוסיית שיכוני תלפיות לפי גיל- (עיריית ירושלים, דצמבר 2014)

גיל	מספר	אחוז
0-6	424	11.38
7-12	244	6.55
13-18	314	8.43
19-21	194	5.21
22-40	1103	29.59
41-60	839	22.51
61-74	396	10.63
75+	213	5.72
סה"כ	3727	100

התפלגות אוכלוסיית שיכוני תלפיות לפי ארץ מוצא- (עיריית ירושלים, דצמבר 2014)

ארץ מוצא	מספר	אחוזים
ארצות איסלם ואפריקה	322	8.64
חבר העמים ומזרח אירופה	409	10.97
מערב אירופה	241	6.47
צפון אמריקה	165	4.43
דרום אמריקה	94	2.52
ישראל	2029	54.44
אחרים (אתיופיה = 438)	467	12.53
סה"כ	3727	100

רוב תושבי השכונה הם צעירים ומבוגרים בגילאי 22-60 (51.77%). בנוסף, קיים גם אחוז גבוה של ילדים בגילאי 0-6 (11.48%). נתון נוסף משמעותי הוא אחוז אוכלוסיית הקשישים בשכונה בגילאי 61-75+ (14.65%) מתושבי השכונה הם קשישים, בהשוואה ל-10% בירושלים כולה.

רמת השכלה. רוב תושבי השכונה למדו בין 9-12 שנות לימוד, וכ-75% מתוכם אינם זכאים לתעודת בגרות. לתעודת תואר ראשון אקדמאי זכאים 10%, ולתואר שני זכאים 12.4%.

השתייכות דתית. כמחצית מילדי השכונה לומדים במסגרות ממלכתיות, וכשליש במסגרות ממלכתיות דתיות.

התפלגות של ילדי בית ספר לפי זרם חינוכי - (עיריית ירושלים, דצמבר 2014)

		בתי ספר
53%	265	ממלכתי
40%	198	ממלכתי דתי
5%	26	חרדי
2%	10	ערבי
100%	499	סה"כ

תשתית פיזית

כבישים ותחבורה. שכונת שיכוני תלפיות ממוקמת בין שני כבישים ראשיים, דרך בית לחם ודרך חברון, והיא נחצית על ידי כביש נוסף - רח' התנופה. בכבישים אלו עוברים אוטובוסים רבים. בלב השכונה ממוקמת תחנת מוניות. השכונה נגישה לרוב חלקי העיר בשל מיקומה על ציר התנועה המרכזי.

נגישות. עם זאת, בתוך השכונה עצמה אין כמעט כבישים ואין גישה למכוניות. רוב הבניינים אינם נגישים כלל לבעלי מוגבלויות. השכונה בנויה על הירידה מדרך חברון ולכן רוב המעברים בין הדירות מורכבים ממדרגות רבות.

תאורה. במעברים בין הבתים אלו קיימים פנסי תאורה אך לא כולם עובדים או ממוקמים קרוב מספיק על מנת להאיר את השכונה בצורה הנכונה ובשל כך נוצרים הרבה איזורים חשוכים.

שירותים בקהילה

שירותי רווחה. בשכונה ממוקמת לשכת רווחה שנותנת שירות לכול אוכלוסיית בקעה-רבתי. לשכת הרווחה נותנת מענה ליחידים, משפחות, נוער, ילדים, קשישים, עולים חדשים ומחוסרי תעסוקה.

שירותי חינוך. בשכונה קיימים שני בתי ספר יסודיים - זלמן ארן ואהבת ישראל הדתי. כמו כן באיזור מספר גני ילדים. ילדי השכונה לומדים ברובם בבית ספר אלו, אך חלקם יוצאים ללמוד בבתי ספר מחוץ לשכונה. אין בשכונה בתי ספר תיכוניים, ורוב בני הנוער לומדים בתיכונים מחוץ לשכונה כמו הגמנסיה, בויאר, אורט ספניאן ועוד.

שירותי בריאות. בשכונה פועל סניף של קופת חולים כללית.

שירותי דת. בשכונה קיימות מספר קהילות דתיות בעלות אופי מגוון. בשכונה קיימים שלושה בתי כנסת - קהילה המרוקאית, לקהילה הטוניסאית ולקהילה האתיופית. שאר תושבי השכונה מתפללים בבתי כנסת מחוץ לשכונה.

שירותי בידור, פנאי ותרבות. בשכונה פעל עד לאחרונה בית לזרוס, שמופעל על ידי עמותת שנטל קראי. המרכז נותן מענה לילדים ונוער. בצמוד לו ישנם גינת כושר, מגרש כדורסל, מגרש כדורגל ומרכז

פיס. הפעילויות הקיימות במרכז הן מרכז למידה, פרויקט סו"ל ("ספורט ולימודים"), חוגי העשרה, מועדון נוער, מד"צים וכו'. במרכז קיימים גם שעורי עברית ומחשבים לאוכלוסיית העולים המבוגרת. כמו כן מתקיימים במקום גם מועדון קשישים ומועדון נשים. שכונת שיכונני תלפיות מטופחת פחות משכונותיה ויש בה מעט שטחים פתוחים ושטחים ירוקים. בשכונה שני גני שעשועים: האחד ממוקם ליד לשכת הרווחה והשני ליד רח' התנופה. בנוסף, קיימות בשכונה שתי גינות קהילתיות; הראשונה, בין דרך חברון 130-128, מתוחזקת על ידי מספר תושבים, וגינה נוספת שהוקמה ע"י גרעין דבש של החברה להגנת הטבע בשיתוף עם הג'וינט. "בית הידידות" הוא מבנה המשמש את חברי הקהילה האתיופית, כמועדון קהילתי וכבית כנסת. בשכונה קיים גם "בית הקהילה", המהווה מועדון לקשישים ומבנה לתנועת הנוער "בני עקיבא".

שירותי שיטור ובטחון. בשכונה עובד שוטר קהילתי המתעסק בביטחון השכונתי, בהסברה ובגיוס מתנדבים. בנוסף בשכונה פועלת קבוצה של "סיירת הורים" המורכבת ממתנדבים.

תהליכים קהילתיים בשכונה.

בשנים האחרונות התקיימו מספר נרחב של תהליכים קהילתיים בשכונה. העיקרי והמשמעותי שבהם התקיים לקראת סוף שנת 2011 במסגרת הבחירות למינהל הקהילתי שנערכו בתאריך 13.12.11. לאחר תהליך למידה שערכה ההנהלה הנבחרת, חרטו על דגלם נציגי התושבים לראות במרחב הקהילתי כמרחב מאוחד עם צרכים שונים לכל אחת מהשכונות. במקביל הוחלט לחזק את תחום הדמוקרטיה המשתפת (דליברטיבית). סוגיות קהילתיות משמעותיות הנידונות במרחב הינם נושאי התחדשות עירונית הרלוונטית למספר מתחמים בשכונה, טיפול בהסדרי התנועה והחנייה המאפיינים איזור צפוף הסמוך לאזור התעשייה תלפיות.